

Nieuwsflitsen

Nieuwsflitsen is een periodiek van de heemkundekring Loon op 't Sandt. Verschijnt 6 keer per jaar
Correspondentieadres redactie: Van Grevenbrouckstraat 38, 5175AV Loon op Zand. Tel 06-44416825
e-mail: secretaaris@heemkundekringloonopsandt.nl Jaargang 04. Nr.01

**Wij wensen al onze leden, en in het bijzonder onze vrijwilligers,
fijne kerstdagen en een gelukkig en gezond 2011.**

**Wij hopen dat wij met onze heemkundekring in het nieuwe jaar, een mooi
en spannend verenigingsjaar tegemoet gaan.**

Jan van Hoof. Ad Vermeer. André van Riiswoud. Sieff Essens. James Hannam. Tinv van Iersel. Ineke Leitens.

In dit nummer onder andere:

☐ Ledenmutaties	Pag. 01
☐ Schenkingen	Pag. 01
☐ Bestuurswijziging	Pag. 01
☐ Jaarprogramma 2011	Pag. 02
☐ Activiteiten bij Stichting Honsoirde	Pag. 02
☐ De cultuurhistorische waardenkaart van de gemeente Loon op Zand	Pag. 02
☐ Voor u gelezen in de dagbladen	Pag. 03
☐ De presentatie van het 30 ^e jaarboek Straet & Vaert	Pag. 03-04

Ledenmutaties in de periode 1 oktober tot en met heden

Beëindiging lidmaatschap in de genoemde periode:

Marijke van Opstal, JW de Kort, Geurt Bagchus

Als nieuwe leden mogen wij verwelkomen:

Dhr. Jack IJpelaar, Mev. Hogenboom, Jan Hems, Piet Jansen, Mev. den Hertog, Dhr.

Schenkingen in de periode 1 oktober tot en met heden

Bidprentjes van: Luc v.d. Kaa, Ria den Boer- van Loon, Sjaan van Gompel, Familie Dingemans Familie van Halderen en René van Drunen, Riet (Marius) Leermakers.

Diverse Jaarboeken van Rosalie Clijsen en de erven van Toon Ververs.

Devotieprentjes, kerkboeken en een boek over kerkelijke heraldiek van Marius Kemmeren.

Geschonken door Riet Leermakers uit de nalatenschap van wijlen Marius Leermakers: pentekeningen van Holleman uit 1978, missaals, bijbels, wit-paarse bediengsstola, stola voor feestelijke gebeurtenissen, groen kazuifel met bijbehorende stola, manipel, kelkkleed, beurs, singel met goudgalon kwasten.

Rosalie Clijsen: een doos handwerkspullen. Medewerker van Inverte: brochure over de wijk Pannehoef in Kaatsheuvel. Theo Schoenmakers: Boekje Het leven van de Heilige Gerlachus, Kluizenaar.

Bestuurswijziging

In de algemene ledenvergadering van 20-09-2010 heeft de voorzitter Jan van Hoof meegedeeld dat hij na februari 2012 geen vierde termijn als voorzitter ambieert. Het bestuur zal trachten een opvolger voor hem te vinden. Het is de bedoeling dat deze opvolger in de jaarvergadering van het komend voorjaar als beoogd voorzitter benoemd wordt en vanaf dat moment deel zal gaan uitmaken van het bestuur. Met het oog daarop is een profielschets/taakomschrijving samengesteld, die voor leden ter inzage ligt op het secretariaat.

Jaarprogramma 2011

10 januari	Bestuursvergadering	1 juli	Verschijnt Nieuwsflits nr. 3
7 februari	Vergadering Jaarboekredactie	29 aug.	Bestuursvergadering
9 februari	Jaarvergadering in De Kiosk	10 september	Open Monumentendag
28 februari	Bestuursvergadering	28 september	Algemene Ledenvergadering in De Kiosk
30 maart	Avond voor de leden in De Kiosk *)	1 oktober	Verschijnt Nieuwsflitsen 4
1 april	Verschijning Nieuwsflitsen 2	8 oktober	Dagexcursie naar Haastrecht
11 april	Bestuursvergadering	10 oktober	Bestuursvergadering
20 april	Lezing in serviceflat Molenwijk *)	9 november	Avond voor leden in De Kiosk *)
18 mei	Dia-avond Venloene *)	21 november	Bestuursvergadering
30 mei	Bestuursvergadering	23 november	Lezing ServiceResidentie Molenwijk *)
8 juni	Alg. Ledenvergadering in De Kiosk	15 december	Verschijnt de eerste Nieuwsflits 2012
22 juni	Fietstocht naar Kaatsheuvel	9 januari	Bestuursvergadering
?	Wandeling voor HKK De Ketsheuvel		*) Nadere informatie volgt t.z.t.

Activiteiten bij Stichting Honsoirde (Mededelingen uit nieuwsbrieven)

- Stichting Honsoirde organiseert van 18 december tot en met 2 januari een kersttentoonstelling ingericht door Geurt van Bruxvoort. Toegang gratis.
- Op donderdag 20 januari 2011 vindt een lezing plaats over de kunstcollectie van Kasteel Heeswijk en Kasteel Nemelaer. Aanvang 19.30 uur.
- Op donderdag 17 maart 2011 geeft Kees van Houten een lezing met als onderwerp: De Kruisvorm in de Matthäus-Passion van Bach. Aanvang 19.30 uur.

Locatie: Abdij Mariënkroon, Nieuwkuijk. Meer informatie: www.honsoirde.nl

De cultuurhistorische waardenkaart van de gemeente Loon op Zand. (door Jan van Hoof)

Zoals ik aan onze leden op de algemene ledenvergadering van eind mei heb verteld, is bureau Vestigia uit Amersfoort in opdracht van de gemeenten Loon op Zand, Haaren, Heusden, Vught en het monumentenhuis Den Bosch bezig met het opstellen van een archeologische waarden- en beleidskaart voor deze vier gemeenten. Deze archeologische waardenkaart is de basis voor een uitgebreide cultuurhistorische waardenkaart, maar de opdracht voor de inventarisatie van de (volks)culturele elementen is naar een andere instantie gegaan. Dat is jammer, want beide elementen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Het geheel moet immers uitgangspunt worden voor de gemeente om bij bestemmingsplannen en bouwvergunningen de archeologische en cultuurhistorische aspecten van een bepaalde locatie als criterium te kunnen gaan hanteren, als het gaat om wijzigingen in de sfeer van ruimtelijke ordening.

Wat de archeologische kaart betreft is er een eerste concept gereedgekomen en bureau Vestigia heeft dit inmiddels op 6 december 2010 gepresenteerd aan de gemeente, waarbij ook de heemkundekringen en de gemeentelijke Monumentencommissie waren uitgenodigd.

Ons lid, Luran Toorians, heeft op verzoek van het bestuur de conceptkaart bestudeerd en een aantal waardevolle aanvullingen op schrift gesteld, die zowel door de aanwezige gemeenteambtenaren als door bureau Vestigia dankbaar werden aanvaard. Ook vanuit heemkundekring De Ketsheuvel kwamen relevante aanvullingen ter sprake. Deze op- en aanmerkingen zullen waar mogelijk worden verwerkt in het uiteindelijke kaartbeeld.

Belangstellenden kunnen de conceptkaart in De Refter inzien op de eerste en derde dinsdag van de maand tussen 14 en 16 uur als de Werkgroep Archief en Documentatie aan het werk is. De toelichting telt ruim 600 pagina's en is alleen digitaal beschikbaar. Ook krijgen wij mettertijd van de gemeente nog kleurenkopieën op A3-formaat van de diverse bronnen die aan de kaart ten grondslag liggen, zoals een hoogtekaart, een geomorfologische kaart, een kaart met vermelding van vondsten enz. Alles bij elkaar was de vergadering op 6 december een zinnige bijeenkomst, die ook voor de aanwezige ambtenaren van de afdelingen Infra en Ruimtelijke Ontwikkeling zeer instructief geweest moet zijn.

Het bestuur ontving van een van de abonnees op het Jaarboek deze zeer oude foto, gemaakt door fotograaf Bernard de Jong uit Breda. De vraag is, of iemand weet, wie de vrouw is, van wie deze foto gemaakt is bij gelegenheid van haar huwelijk of intrede in een klooster. Gezien het ontbreken van verdere religieuze symbolen en het dragen van een halssieraad lijkt het eerste het meest waarschijnlijk. Wie er meer over kan vertellen, wordt verzocht contact op te nemen met het secretariaat.

Rechter wil geen sloop St. Jozefkerk (Bron Brabants Dagblad 11 dec. 2010)

De sloop van de St. Jozefkerk in Kaatsheuvel lijkt van de baan. De bestuursrechter bestempelt het gebouw als een beschermd rijksmonument en partijen buigen zich over de gevolgen van de uitspraak.

De St. Jozefkerk in Kaatsheuvel mag toch niet gesloopt worden. De bestuursrechter in Breda wijst het gebouw aan als een beschermd rijksmonument. Die verrassende uitspraak wordt met gejuich begroet door de groep bezwaarmakers, die al jaren strijdt tegen de dreigende sloop van de kerk uit 1936. „Deze uitspraak doet recht aan de unieke status van de kerk”, aldus Lilian Grootswagers van de Stichting Erfgoed Kaatsheuvel (STERK). „ Dit is een eerste stap naar herbesteding van het gebouw. We doen bij deze een oproep aan de gemeenteraad, het college en de eigenaar om te zorgen dat de kerk snel open gaat en een nieuwe betekenis krijgt.”

Buurtbewoner Jan Brox is ook enthousiast. Hij heeft de laatste nacht niet geslapen van de spanning. „Dit is het mooiste nieuws van het jaar.”

Projectontwikkelaar Remmers heeft al een tijd plannen om het gebouw bij het Wilhelminaplein te slopen en daarna op de vrijgekomen locatie woningen te bouwen. Het bedrijf bereikte daarover al in 2004 overeenstemming met de parochie Kaatsheuvel, die het 'dure gebouw' wil afstoten. Ook de gemeente Loon op Zand wilde een sloopvergunning afgeven. De weg naar sloop leek helemaal vrij toen voormalig minister Plasterk in 2007 besloot de kerk niet als beschermd rijksmonument aan te wijzen. Volgens hem werden geen rijksmonumenten meer aangewezen die dateren van vóór 1940, behalve als het om een bedreigd 'topmonument' gaat. En dat was hier niet het geval, aldus Plasterk.

STERK en het Cuypergenootschap, dat zich inzet voor behoud van bouwkundig erfgoed, zijn naar de rechter gestapt om het besluit van de minister aan te vechten, en met succes. De rechtbank won advies in bij de stichting Advisering Bestuursrechtspraak. Die stelt dat het kerkcomplex wel degelijk een 'topmonument' is. Ze wijst daarbij onder meer op de architectonische kwaliteiten van het complex en de bijzondere ligging in de wijk d' Oude Omdraaier. Het besluit van de rechter is opmerkelijk. Om de partijen echt duidelijkheid te geven heeft die besloten de kerk zelf aan te wijzen als rijksmonument. Het complex is zo ook meteen beschermd tegen sloop.

Bij parochie Kaatsheuvel vinden ze het nog te vroeg om te reageren op de uitspraak. „Het is zo vers”, aldus pastoor Jan Groos. „We gaan nu eerst kijken wat deze uitspraak voor gevolgen heeft.”

De presentatie van het dertigste Jaarboek Straet & Vaert

Van veel leden hebben wij het verzoek gekregen om de tekst die uitgesproken is door de voorzitter, Jan van Hoof op woensdag 17 november, nogmaals te kunnen nalezen.

In deze Nieuwsflitsen vermelden wij de gehele tekst en wij zullen deze ook op onze website plaatsen.

Het is voor Heemkundekring “Loon op 't Sandt” een gedenkwaardig en dankbaar moment nu het dertigste Jaarboek “Straet en Vaert” wordt uitgegeven. Als men de lijst van artikelen ziet, die in al deze edities zijn verschenen, komt men onder de indruk van de verscheidenheid van onderwerpen, waarover Loonse heemkundigen hebben nagedacht en aan de hand waarvan zij de lezers in en buiten Loon op Zand deelgenoot maken van hun onderzoek.

Het bestuur van de heemkundekring is deze actieve leden, schrijvers, fotografen en redacteurs daarom zeer dankbaar.

Niet minder zijn wij erkentelijk voor al die leden van onze kring die in al die jaren meegewerkt hebben aan de totstandkoming van deze boeken. Wij denken dan aan de mensen, die de lay-out hebben verzorgd, foto's hebben uitgezocht en bewerkt, de druk hebben gerealiseerd, de pagina's tot boeken hebben vergaard en de bezorging en verkoop hebben uitgevoerd.

Het Jaarboek is een belangrijk element in het jaarprogramma van onze heemkundekring. Het is de schriftelijke neerslag van wat door onze leden aan historisch onderzoek wordt verricht. En daarmee een duidelijk bewijs van ons aller streven om ons gezamenlijk verleden serieus te nemen en er wellicht lering uit te trekken voor de toekomst.

Het Jaarboek beantwoordt daarmee aan de unieke doelstelling, die een heemkundekring in een lokale gemeenschap heeft: de bewoners bewust maken van hun geschiedenis. Daarom bevat het jaarboek, zoals wij dat realiseren, altijd artikelen van “dicht bij huis”: de geschiedenis van onze woongemeenschap en directe omgeving.

Deze doelstelling is inderdaad uniek, omdat een heemkundekring vaak de enige vereniging is, die zich inspant om het cultuurhistorisch erfgoed te behouden en dat gevraagd of ongevraagd onder de aandacht brengt van de overheid en andere beleidsmakers. Tot nu toe werd dit werk door de overheid vaak beschouwd als een hobby van enkele enthousiastelingen en werd dat ondersteund met niet structurele subsidies, die als een gunst beschouwd werden.

Edoch: Heemkundebeoefening is vandaag de dag een structureel element geworden in het functioneren van een lokale gemeenschap. De zorg voor cultuurhistorisch waardevolle elementen wordt steeds meer een onderdeel van de wetgeving. Gelukkig maar! We hopen, dat naarmate op Europees en landelijk niveau het Verdrag van Valetta (Malta) geïmplementeerd is, ook de gevoeligheid van ambtenaren en andere lokale functionarissen voor deze materie gestimuleerd wordt, zodat zij historische relevantie niet blijven verwarren met vrijblijvende nostalgie. We hopen dat, want wij zijn er nog lang niet. Kijk alleen maar in onze gemeente al naar de discussies rond Kasteel en Kasteelweide en de bezuinigingen op het Monumentenbeleid. Als heemkundekring moeten wij er voortdurend op blijven toezien, dat de overheid en andere beleidsbepalende instanties bij de ontwikkeling van allerlei projecten voor de toekomst de cultuurhistorische belangen niet ondergeschikt maken aan de economische. Vaak voelen wij ons nog als een roepende in de woestijn, want we halen vaak bakzeil, omdat het geld maar één keer kan worden uitgegeven.

In de lijn van de geschetste ontwikkeling zou de bevordering van cultuurhistorische deskundigheid op lokaal niveau een structureel element in de overheidsbegrotingen moeten worden in plaats van dat de voorgang van het lokaal historisch onderzoek afhankelijk blijft van de contributies van heemkundekringleden. Kortom op de subsidie aan heemkundekringen is daarmee al helemaal in strijd, omdat zij – ik zei het al -de enige instellingen op lokaal niveau zijn, die deze doelstelling nastreven.

Het Jaarboek is daarvan een bewijs: het is al die jaren een middel gebleken om de belangstelling voor de eigen omgeving en de geschiedenis daarvan met deels wetenschappelijke, deels populaire artikelen te voeden. Vragen naar aanleiding van deze beschreven onderwerpen, die ons bereiken vanuit het hele land en soms zelfs daarbuiten, bewijzen het grote belang van het onderzoek, dat door gewone Loonse mensen werd en wordt verricht en vastgelegd.

We leven echter in een tijd van toenemende automatisering en digitalisering: technieken, die steeds worden ingezet om de kwaliteit van het Jaarboek te verbeteren. De vraag is, of een gedrukt boek het op een gegeven moment zal moeten afleggen tegen de enorme hoeveelheid informatie die via Internet onze huiskamers binnenkomt. We weten het niet. Op dit moment is het Jaarboek nog steeds een gewild object, dat door de lezers in alle rust kan worden “verwerkt” zonder de hectiek, die het digitale tijdperk nu eenmaal kenmerkt.

Ik besluit met nogmaals mijn erkentelijkheid uit te spreken aan allen, die hoe dan ook aan de dertig edities van ons Jaarboek hebben meegewerkt.

Daarbij wil ik ook vooral de trouwe sponsors bedanken, die jaar na jaar hun financiële bijdrage geven om de uitgifte van ons Jaarboek mogelijk te maken. Dit jaar in het bijzonder het Stimuleringsfonds van de Rabobank in de persoon van onze kantoordirecteur, de heer Paul Veltman, die de financiering van een aantal kleurenpagina's en een bijzondere omslag van deze dertigste uitgave voor haar rekening genomen heeft.

Ik noemde al de vele schrijvers en de leden van de heemkundekring, die kilometers gelopen hebben om het jaarboek te vergaren.

Ik wil echter tot slot een drietal mensen in het bijzonder noemen, zonder daarmee al die anderen te kort te willen doen:

Erik Gelevert, die bij alle dertig edities van het Jaarboek betrokken is geweest en sinds 1997 de eindredactie verzorgd heeft. Een cadeautje voor hem dat in geen enkele verhouding staat tot het aantal uren, dat hij al die jaren aan zijn troetelkind besteed heeft!

Marja van Trier, die de hele opmaak voor haar rekening heeft genomen en dat al vanaf 2002.

en tenslotte Michel en Tiny van Iersel, die de laatste jaren zeer veel uren gestoken hebben in de logistiek rond het Jaarboek. Ook nu hebben ze weer gezorgd, dat de Jaarboeken vanaf morgenochtend verkocht kunnen worden.

En na deze geschenken is het grote moment daar: het eerste exemplaar van het Jaarboek 2010 wil ik nu aanbieden aan drie aanwezige sponsors, de heren van Venrooij, de Ridder en Wijtvliet, aan onze eindredacteur Erik Gelevert en aan één van onze trouwste “vervaarders, Corrie Dingemans. “